

SALA STAMPA DELLA SANTA SEDE **BOLLETTINO**

HOLY SEE PRESS OFFICE BUREAU DE PRESSE DU SAINT-SIÈGE PRESSEAMT DES HEILIGEN STUHLs
OFICINA DE PRENSA DE LA SANTA SEDE SALA DE IMPRENSA DA SANTA SÉ
BIURO PRASOWE STOLICY APOSTOLSKIEJ دار الصحافة التابعة للكرسي الرسولي

N. 0109

Sabato 01.03.2003

Sommario:

- ◆ **LE UDIENZE**
- ◆ **VISITA "AD LIMINA APOSTOLORUM" DEI PRESULI DELLA CONFERENZA EPISCOPALE DELLA ROMANIA**
- ◆ **UDIENZA A DIRIGENTI, FUNZIONARI E COLLABORATORI DEL GRUPPO OLIVETTI TECNOST**
- ◆ **RINUNCE E NOMINE**

◆ **LE UDIENZE**

LE UDIENZE

Il Santo Padre ha ricevuto questa mattina in Udienza:

S.E. Mons. Józef Wesołowski, Arcivescovo tit. di Slebte, Nunzio Apostolico in Kazakhstan, in Tadjikistan, in Kyrgyzstan e in Uzbekistan;

S.E. Mons. Benito Stanislao Andreotti, O.S.B., Vescovo tit. di Vazari, già Abate Ordinario di Subiaco (Italia)

con il Rev.mo Dom Mauro Meacci, O.S.B., Abate dell'Abbazia territoriale di Subiaco (Italia);

il Prof. Lorenzo Ornaghi, Rettore dell'Università Cattolica del Sacro Cuore;

il Dott. Vitalij Ignatenko, Presidente dell'Agenzia di Stampa Russa ITAR-TASS

con l'Ing. Ara Abramjan, Presidente dell'Organizzazione Federale "Unione degli Armeni di Russia";

Dirigenti, Funzionari e Collaboratori del Gruppo OLIVETTI TECNOST;

Em.mo Card. Giovanni Battista Re, Prefetto della Congregazione per i Vescovi.

Giovanni Paolo II riceve nel pomeriggio in Udienza:

Comunità del Pontificio Seminario Romano Maggiore, in occasione della Festa della Madonna della Fiducia.

[00318-01.01]

VISITA "AD LIMINA APOSTOLORUM" DEI PRESULI DELLA CONFERENZA EPISCOPALE DELLA ROMANIA • DISCORSO DEL SANTO PADRE IN LINGUA ORIGINALE • TRADUZIONE IN LINGUA ITALIANA

Pubblichiamo di seguito il discorso che il Santo Padre Giovanni Paolo II ha rivolto agli Ecc.mi Presuli della Conferenza Episcopale della Romania, incontrati questa mattina e ricevuti nei giorni scorsi, in separate udienze, in occasione della Visita "ad Limina Apostolorum":

• DISCORSO DEL SANTO PADRE IN LINGUA ORIGINALE

Venerabili Frați în Episcopat,

1. Vizita voastră *ad limina* îmi oferă plăcută oportunitate de a mă întreține cu voi, reîntărind legăturile de comuniune care deja există între Păstorii iubitelor dieceze din România și Succesorul lui Petru. Este, de asemenea, o ocazie prielnică pentru a reflecta împreună asupra activităților și perspectivelor pastorale ale Comunității catolice din țara voastră.

Adresez fiecăruia salutul meu fratern. Doresc, în mod particular, să-i mulțumesc Mons.Ioan Robu, Președintele Conferinței Episcopale din România, pentru amabilele cuvinte pe care a binevoit să mi le adreseze în numele tuturor. Fiți bine veniți, iubiți și venerabili Păstori ai unei nobile Țări care, în îndelunga sa istorie, a trăit vremuri foarte dificile fără să se lase vreodată nimicită.

Întâlnirea de azi trezește în mine profunda emoție trăită în mai 1999, când Providența m-a condus în Patria voastră. Au fost zile de neuitat, în care am simțit afecțiunea intensă a poporului român pentru Papa.

Biserica Catolică din România, prin cele două rituri care o alcătuiesc, reprezintă o minoritate foarte activă pe plan spiritual și social. Știu despre Comunitățile voastre că lucrează alături de majoritatea ortodoxă a Țării, colaborând, în ceea ce este posibil, cu spirit de dialog fratern și de respect reciproc. Sunt sigur că această atitudine, bazată pe încredere, vă va permite să depășiți dificultățile care mai există. În această privință, importantă va fi munca depusă de Comisia Mixtă pentru dialogul dintre Biserica Greco-Catolică și cea Ortodoxă din România, a cărei sarcină este să găsească soluții adecvate chestiunilor ce se ivesc.

2. Un domeniu deosebit de important în activitatea voastră este în prezent pastorală familia. Știu că în această materie au avut loc deja întâlniri de lucru și cu frații ortodocși pentru a discerne împreună asupra problemelor prin care trece familia și în Țara voastră.

Se poate spune că în majoritatea covârșitoare a cazurilor, familiile voastre se mențin credincioase tradițiilor creștine sănătoase. Cu toate acestea, va trebui să se țină seamă de primejdiile ce se pot prezenta în societatea de azi.

Fragilitatea cuplurilor, emigrația consistentă a familiilor tinere spre Țările occidentale având drept consecință

grija pentru fii încredințată adesea bunicilor, separarea de nevoie a soților, mai ales când cel care pleacă în căutare de lucru este mama, practica difuză a avortului, controlul nașterilor prin metode contrare demnității persoanei umane, sunt unele din problematicile care vă stimulează atenția asiduă și impun o acțiune pastorală adecvată. Nu se va sublinia niciodată îndeajuns importanța unui primat sănătos al familiei în tot ceea ce se întreprinde pentru educația noilor generații.

Apoi, cum s-ar putea uita, iubiți și venerabili Păstori, că și în Țara voastră trista moștenire a dictaturii comuniste este criza unei viziuni creștine a vieții? În legătură cu aceasta, trebuie recunoscut că sarcina Bisericii este enormă. De aceea, este necesar să se promoveze dialogul și colaborarea între toți cei care au primit vestea mântuitoare a lui Cristos de la succesorii Apostolilor. În armonie cu frații Bisericii Ortodoxe române și simțind responsabilitatea comună în fața Intemeietorului Bisericii, trebuie dezvoltate centre de formare în care tinerii să poată cunoaște moștenirea evanghelică pe care o au în comun pentru ca apoi să o mărturisească astfel încât să pătrundă în societate.

3. Il rog pe Dumnezeu să suscite în credincioșii de azi curajul de a-l urma pe Cristos cu hotărârea fermă ce a caracterizat mărturia eroică a acelor catolici români de ambele rituri care au îndurat suferințe de nespus sub regimul comunist, fără a șovăi în fidelitatea față de Evanghelie. Mă gândesc în acest moment, între alții, la mult iubitul Cardinal Alexandru Todea, pe care Domnul l-a chemat la sine anul trecut. Cum să nu-i amintim, apoi, pe numeroșii martiri ai Comunităților voastre - între care șapte Episcopi, al căror proces canonic de canonizare este în curs de desfășurare - care au înrourat cu sângele lor Pământul vostru ?

Biserică din România, în pofida dificultăților încă existente, nu te teme! Dumnezeu îți binecuvântează eforturile, dovadă fiind numărul considerabil de candidați la Preoție în seminarii. Astfel se adevărește încă o dată ceea ce Tertulian scria despre Biserica primară: "*sanguis martyrum semen christianorum*".

Dacă este adevărat că poporul român, în străfundul conștiinței sale a știut să reziste materialismului ateu militant, păstrând ereditatea vestirii creștine, acum însă trebuie făcut ca din inimile credincioșilor să izvorască această bogăție launtrică, stimulând pe fiecare să dea o coerentă mărturie evanghelică. Numai astfel va putea fi contrastată înaintarea periculoasă a unei viziuni materialiste despre existență.

4. Este în curs procesul de integrare a României în cadrul mai vast al Uniunii Europene și al Instituțiilor Continentului. Este vorba, fără îndoială, de un dat pozitiv, deși nu lipsește riscul unor ambiguități. De fapt, impactul unei viziuni, condiționată sub anumite aspecte de consumismul și individualismul egoist, poate comporta pentru concetățenii voștri pericolul de a nu ști să distingă care sunt valorile și care non-valorile societății occidentale și sfârșesc prin a uita bogățiile creștine prezente în tradiția lor.

În timp ce așteaptă să facă parte din structurile europene, ar fi bine ca poporul român să-și aducă aminte că nu are doar de primit ceva, ci are și de oferit o bogată moștenire spirituală, culturală și istorică în beneficiul unității și vitalității întregului Continent. Călite de grele încercări istorice și recente, comunitățile voastre trebuie să știe să-și păstreze cu statornicie adeziunea la patrimoniul milenar al valorilor creștine primite de la strămoși și în care au fost plăsmuite.

Aceasta este o îndatorire care cheamă în cauză și credincioșii laici în feluritele lor responsabilități apostolice. Va trebui să-i formați în așa fel încât să-și asume cuvenita participare la edificarea societății printr-o curajoasă mărturie creștină.

5. Într-adevăr, vă stau în față îndatoriri ce angajează! Urgențele care se ivesc în momentul actual sunt de așa natură încât fac să se simtă cu o forță și mai mare exigența de a restabili cât mai curând deplina unitate între toți ucenicii lui Cristos. Trebuie folosită orice ocazie pentru a grăbi atingerea acestui țel. Tocmai acest lucru a fost reafirmat și cu prilejul vizitei de neuitat pe care Preafericirea Sa Teoctist, Patriarhul ortodox al României, a binevoit să o facă la Roma în luna octombrie anul trecut. În acea circumstanță a reieșit în mod și mai clar că mărturia comună a creștinilor este o necesitate a momentului pentru a comunica în mod eficace Evanghelia lumii de azi. Aceasta este vocația urgentă a tuturor creștinilor, în ascultare docilă față de porunca lui Cristos, care invită la a ne ruga și munci "pentru ca toți să fie una" (In 17,21).

Mă rog Domnului să vină cât mai curând ziua binecuvântată în care catolici și ortodocși să se poată împărtăși împreună la aceeași sfântă Masă. În această privință, o misiune deosebită este încredințată venerabilei Biserici Greco-Catolice române, în virtutea familiarității profunde cu tradiția orientală. E necesar ca inimile și cugetele tuturor să se îndrepte cu mărită încredere spre Domnul, pentru a implora ajutorul în această primă parte a unui nou mileniu. Desigur, greutățile nu lipsesc și trebuie prevăzute sacrificii nu ușoare. Însă miza este atât de mare, încât merită un efort generos din partea tuturor.

6. Venerabili Frați, Țara voastră a avut providențiala oportunitate de a vedea prosperând alături secole de-a rândul cele două tradiții, latină și bizantină, care împreună înfrumusețază chipul unicei Biserici. Voi lucrați, s-ar putea spune, ca într-un "laborator" spiritual, în care bogățiile creștinătății nedespărțite își pot manifesta întreaga lor forță și vitalitate.

Va trebui să persiste între Voi, Păstorii, o stimă constantă și o considerație fraternă reciprocă. În problemele de interes comun, să știți a vă ajuta unii pe alții, pentru o mai bună cunoaștere a uneia și a alteia moșteniri spirituale. Mă gândesc, de pildă, la învățământul din seminarii, la ameliorarea structurilor lor și la schimbul de profesori, mai ales în favoarea acelor seminarii care duc lipsă de învățători; de asemenea, mă gândesc la grija pentru minoritățile lingvistice în cadrul respectivelor Dieceze, la ajutorul pe care Bisericile voastre îl pot da altor Comunități sărace în cler și la contribuția prețioasă în domeniul angajării misionare.

La fel, este cât se poate de necesară o constantă și cordială colaborare a consacraților și consacratelor la viața Bisericii. Desigur, trebuie respectată autonomia lor legitimă, dar în același timp, e drept a invita aceste prețioase energii apostolice să colaboreze în mod adecvat la muncile pastorale proprii vouă, Păstorilor, precum și Clerului care vă ajută.

Asupra oricărui lucru să știți a veghea cu spirit patern, evitând săvârșirea de imprudențe mai presus de toate în domeniul primirii vocațiilor sacerdotale și călugărești și a destinației lor pastorale ulterioare.

7. Venerabili și iubiți Frați! Iată câteva reflecții care îmi vin spontan după ce v-am întâlnit pe fiecare individual și am aflat de la voi fervoarea vieții ecleziale care vă însușește pe toți – Păstori, cler, consacrați și credincioși laici – în scopul de a răspunde cu tot mai multă fidelitate chemării lui Cristos. Vă încurajez să continuați în acest efort și doresc ca ostenele voastre să fie mereu susținute de mângâierile lui Dumnezeu. Pentru aceasta, invoc ocrotirea maternă a Mariei peste țara voastră, numită "Grădina Maicii Domnului".

În fine, cerându-vă să duceți credincioșilor voștri salutul meu plin de afecțiune și asigurarea amintirii lor constante către Domnul, vă dau vouă și tuturor celor încredințați solitudinii voastre pastorale o specială Binecuvântare Apostolică.

[00319-AA.02] [Testo originale: Rumeno]

• TRADUZIONE IN LINGUA ITALIANA

Venerati Fratelli nell'Episcopato!

1. La vostra *visita ad limina* mi offre la gradita opportunità di intrattenermi con voi, rinsaldando i vincoli di comunione che già esistono fra i Pastori delle amate diocesi di Romania e il Successore di Pietro. E' altresì occasione propizia per riflettere insieme sulle attività e sulle prospettive pastorali della Comunità cattolica nel vostro Paese.

Porgo a ciascuno il mio saluto fraterno. Desidero, in particolare, ringraziare Mons. Ioan Robu, Presidente della Conferenza Episcopale di Romania, per le gentili parole che, a nome di tutti, ha voluto rivolgermi. Siate i benvenuti, cari e venerati Pastori di un nobile Paese che, nella sua lunga storia, ha vissuto periodi molto difficili senza mai soccombere.

L'incontro odierno evoca in me la profonda emozione provata quando, nel maggio del 1999, la Provvidenza mi

ha condotto nella vostra Patria. Sono stati giorni indimenticabili, nei quali ho potuto sperimentare l'intenso affetto del popolo romeno per il Papa.

La Chiesa cattolica in Romania, nei due riti che la costituiscono, rappresenta una minoranza molto attiva sul piano spirituale e sociale. So che le vostre Comunità operano a fianco della maggioranza ortodossa del Paese, collaborando, in ciò che è possibile, con spirito di dialogo fraterno e di rispetto reciproco. Sono certo che questo atteggiamento, improntato alla fiducia, permetterà di superare le difficoltà che ancora sussistono. A tale proposito, importante sarà il lavoro della Commissione Mista per il dialogo fra la Chiesa Greco-cattolica e Ortodossa di Romania, il cui compito è di trovare soluzioni appropriate alle questioni che di volta in volta si presentano.

2. Un ambito di particolare rilievo nella vostra azione è oggi quello della pastorale familiare. So che a tale riguardo sono già avvenuti degli incontri operativi anche con i fratelli ortodossi per un comune discernimento sui problemi che la famiglia sta attraversando anche nel vostro Paese. Si può dire che nella stragrande maggioranza dei casi le vostre famiglie si conservano fedeli alle salde tradizioni cristiane. Occorrerà, tuttavia, tener conto dei pericoli che possono presentarsi nell'odierna società.

La fragilità delle coppie, la consistente emigrazione di giovani famiglie verso i Paesi occidentali, la conseguente cura dei figli spesso affidata ai nonni, la forzata separazione dei coniugi, soprattutto quando a partire in cerca di lavoro è la madre, la larga pratica dell'aborto, il controllo delle nascite mediante metodi contrari alla dignità della persona umana, sono alcune delle problematiche che stimolano la vostra assidua attenzione e postulano un'adeguata azione pastorale. Non si sottolineerà mai abbastanza l'importanza di un sano primato della famiglia nell'insieme dell'opera di educazione delle nuove generazioni.

Come dimenticare, inoltre, cari e venerati Pastori, che triste retaggio della dittatura comunista anche nel vostro Paese è la crisi di una visione cristiana della vita? Bisogna riconoscere che immane è il compito delle Chiese in proposito. Per questo è necessario promuovere il dialogo e la collaborazione tra quanti hanno ricevuto l'annuncio salvifico di Cristo dai successori degli Apostoli. In sintonia con i fratelli della Chiesa Ortodossa romena ed avvertendo la comune responsabilità dinanzi al Fondatore della Chiesa, occorre sviluppare centri di formazione dove i giovani possano conoscere la comune eredità evangelica, per poi testimoniarla in modo incisivo nella società.

3. Prego Iddio perché susciti anche nei fedeli di oggi il coraggio di seguire Cristo con la determinazione che caratterizzò l'eroica testimonianza di quei cattolici romeni di ambedue i riti che hanno sostenuto sofferenze indicibili sotto il regime comunista, senza venir meno alla loro fedeltà al Vangelo. Penso, in questo momento, tra gli altri, al carissimo Cardinale Alexandru Todea, che il Signore ha chiamato a sé lo scorso anno. Come non ricordare, poi, i numerosi martiri delle vostre comunità - tra cui sette Vescovi, dei quali è in corso il processo canonico di canonizzazione - che hanno irrorato con il loro sangue la vostra Terra?

Chiesa di Romania, malgrado le difficoltà tuttora esistenti, non temere! Iddio benedice i tuoi sforzi e ne dà testimonianza il consistente numero di candidati al Sacerdozio nei seminari. Così si avvera, ancora una volta, quanto Tertulliano scriveva della Chiesa nascente: "*sanguis martyrum semen christianorum*".

Se è vero che il popolo romeno, nella sua coscienza più profonda, ha saputo resistere al materialismo ateo militante, conservando l'eredità dell'annuncio cristiano, occorre ora far emergere dai cuori dei fedeli questa interiore ricchezza, spronando ciascuno a rendere una coerente testimonianza evangelica. Solo così sarà possibile contrastare la pericolosa avanzata di una visione materialista dell'esistenza.

4. E' in atto il processo di integrazione della Romania nel più vasto ambito dell'Unione Europea e delle Istituzioni del Continente. Si tratta indubbiamente d'un dato positivo, anche se non manca il rischio di qualche ambiguità. L'impatto, infatti, con una visione sotto certi aspetti condizionata dal consumismo e dall'individualismo egoistico può comportare il pericolo che i vostri concittadini non sappiano riconoscere quali sono i valori e quali i disvalori della società occidentale e finiscano per dimenticare le ricchezze cristiane presenti nella loro tradizione.

Nell'entrare a far parte delle strutture europee, il popolo romeno farà bene a ricordare che non ha solo qualcosa da ricevere, ma ha anche una ricca eredità spirituale, culturale e storica da offrire a beneficio dell'unità e della vitalità dell'intero Continente. Forgiate da dure prove storiche anche recenti, le vostre comunità devono saper mantenere salda la loro adesione al patrimonio millenario dei valori cristiani, che hanno ricevuto dagli avi ed in cui sono state plasmate.

E' questo un compito che chiama in causa anche i fedeli laici nelle varie loro responsabilità apostoliche. Occorrerà formarli adeguatamente, affinché sappiano assumersi la loro doverosa partecipazione all'edificazione della società mediante una coraggiosa testimonianza cristiana.

5. Compiti veramente impegnativi vi stanno di fronte! Le urgenze che emergono nell'ora presente sono tali da far sentire con forza anche maggiore l'esigenza di recuperare quanto prima la piena unità tra tutti i discepoli di Cristo. Occorre operare con ogni mezzo per affrettare il raggiungimento di questa meta. Proprio questo è stato riaffermato anche in occasione della indimenticabile visita che Sua Beatitudine Teoctist, Patriarca ortodosso di Romania, ha voluto compiere a Roma, lo scorso mese di ottobre. In quella circostanza è emerso, in modo ancor più chiaro, che la testimonianza comune dei cristiani è una necessità del momento per comunicare in modo efficace il Vangelo al mondo di oggi. E' questa l'urgente vocazione di tutti i cristiani, in docile obbedienza al comandamento di Cristo, che invita a pregare e lavorare "perché tutti siano una sola cosa" (Gv 17, 21).

Prego il Signore che giunga al più presto il giorno benedetto in cui cattolici e ortodossi possano insieme comunicare alla stessa sacra Mensa. A questo proposito, una singolare missione è affidata alla veneranda Chiesa greco-cattolica romena, in virtù della sua profonda familiarità con la tradizione orientale. E' necessario che le menti ed i cuori di tutti si volgano con accresciuta fiducia verso il Signore, per implorarne l'aiuto in questa fase iniziale di un nuovo millennio. Le difficoltà certo non mancano e devono essere messi in conto non lievi sacrifici. Ma la posta in gioco è così alta da meritare uno sforzo generoso da parte di tutti.

6. Venerati Fratelli, il vostro Paese ha avuto la provvidenziale opportunità di vedere prosperare fianco a fianco da secoli le due tradizioni, quella latina e quella bizantina, che insieme abbelliscono il volto dell'unica Chiesa. Voi operate quasi come in un "laboratorio" spirituale, dove le ricchezze della cristianità indivisa possono mostrare tutta la loro forza e la loro vitalità.

Occorrerà che permangano tra voi Pastori costante stima e fraterna reciproca considerazione. Nei problemi di comune interesse sappiate aiutarvi a vicenda, per una migliore conoscenza dell'una e dell'altra eredità spirituale. Penso, ad esempio, all'insegnamento nei Seminari, al miglioramento delle loro strutture e allo scambio di docenti, specialmente a favore di quei seminari che hanno scarsità di insegnanti; penso altresì alla cura delle minoranze linguistiche all'interno delle rispettive Diocesi, all'aiuto che le vostre Chiese possono dare ad altre Comunità povere di Clero e al contributo prezioso nell'ambito dell'impegno missionario.

Similmente, è quanto mai necessaria una costante e cordiale collaborazione dei consacrati e delle consacrate alla vita della Chiesa. Certo, va rispettata la loro legittima autonomia, ma è contemporaneamente giusto invitare queste preziose energie apostoliche a collaborare adeguatamente alle fatiche pastorali di voi Pastori e del Clero che vi coadiuva.

Su ogni cosa sappiate vigilare con spirito paterno, evitando che possano verificarsi imprudenze soprattutto nell'ambito dell'accoglienza delle vocazioni sacerdotali e religiose, e della loro successiva destinazione pastorale.

7. Venerati e cari Fratelli! Ecco alcune riflessioni che mi sorgono spontanee dopo avervi incontrati singolarmente ed avere appreso da voi il fervore della vita ecclesiale che anima tutti - Pastori, clero, consacrati e fedeli laici - al fine di poter corrispondere sempre più fedelmente alla chiamata di Cristo. Vi incoraggio a proseguire in questo sforzo ed auspico che le vostre fatiche siano sempre sostenute dalle consolazioni di Dio. Invoco a tal fine la materna protezione di Maria sulla vostra terra, chiamata "Giardino della Madre di Dio".

Mentre, infine, vi chiedo di portare ai vostri fedeli il mio saluto affettuoso e l'assicurazione del mio costante

ricordo al Signore, imparto a voi e a quanti sono affidati alle vostre premure pastorali una speciale Benedizione Apostolica.

[00319-01.01] [Testo originale: Rumeno]

UDIENZA A DIRIGENTI, FUNZIONARI E COLLABORATORI DEL GRUPPO OLIVETTI TECNOST

Questa mattina, nella Sala Clementina del Palazzo Apostolico Vaticano, il Santo Padre ha ricevuto in Udienza una Rappresentanza di Dirigenti, Funzionari e Collaboratori del Gruppo OLIVETTI TECNOST ed ha loro rivolto il discorso che pubblichiamo di seguito:

• DISCORSO DEL SANTO PADRE

Illustri Signori e Gentili Signore!

1. Sono lieto di accogliere tutti voi, che rappresentate uno dei gruppi industriali maggiormente impegnati nell'attuale fase di riorganizzazione e di rilancio dei settori produttivi dell'economia italiana.

Vi saluto cordialmente, cominciando dal caro Mons. Arrigo Miglio, Vescovo di Ivrea, che ha voluto accompagnarvi in questo incontro. Saluto il Dottor Bruno Lamborghini, Presidente della Olivetti Tecnost, e lo ringrazio per le cortesi parole rivoltemi, come pure per l'interessante quadro tracciato del solido patrimonio di valori etici e sociali che da sempre animano la vostra azienda.

Nel momento storico ed economico che stiamo attraversando, risulta di fondamentale importanza tener ben presente lo stretto legame che esiste tra il lavoro e la dignità della persona. La nostra, infatti, è una fase di transizione, carica di contraddizioni e di problemi, ma non priva di spinte e stimoli innovativi. E' un'occasione privilegiata per riaffermare la centralità dell'uomo nelle diverse tappe della progettazione, della produzione, della messa in commercio e dell'uso dei beni di consumo.

2. L'odierno incontro mi richiama alla mente la visita che ho avuto la gioia di compiere alle Officine Olivetti di Ivrea il 19 marzo 1990. Ad essa appunto ha fatto riferimento all'inizio il vostro Presidente. In quella circostanza, volli ribadire che la "dignità" del lavoro si manifesta *"nel fatto che i prodotti, per essere tali, richiedono il sigillo dell'uomo... Dietro ciascuno di essi, per quanto sofisticato e perfetto, si celano l'intelligenza, la volontà e le energie di un uomo o di una donna. La tecnologia, anche la più avanzata, non sopprime questa esigenza"* (Insegnamenti XIII/1 [1990/1], pp. 694-695).

So che voi intendete richiamarvi a questi orientamenti e fare tesoro della grande eredità lasciata alla vostra azienda dall'Ingegnere Adriano Olivetti, stimato imprenditore, che riteneva il lavoro una singolare opportunità di crescita umana per tutti. Inoltre l'attività occupazionale era per lui occasione favorevole per instaurare rapporti di collaborazione e di solidarietà tra le persone. Era convinto che all'imprenditore non viene chiesto soltanto di porre i propri mezzi finanziari a servizio dello sviluppo dell'azienda e della creazione di nuovi posti di lavoro, ma gli viene domandato di valorizzare ogni specifica competenza in ambito organizzativo, istituzionale e sociale. Gli sforzi in tal senso risulteranno tanto più efficaci, quanto più si ispireranno ai principi etici, culturali e religiosi del lavoro.

3. Illustri Signori e Signore! Grazie ancora per l'odierna vostra visita. Il mio pensiero va in questo momento a quanti sono quotidianamente impegnati nelle fabbriche e negli uffici della vostra Azienda. Auguro che in essa regni sempre uno spirito di collaborazione e di integrazione, così che si possa rispondere sempre meglio ai bisogni e alle attese di ciascuno.

Con particolare affetto, penso ai giovani che si affacciano al mondo del lavoro, animati da tante speranze. Prego

Dio di voler sostenere quanti generosamente si prodigano per aiutarli a costruire un futuro migliore. E, in quest'ottica, auspico che le riflessioni e i progetti scaturiti da questi giorni trascorsi a Roma contribuiscano a un positivo rilancio della benemerita azienda Olivetti.

A tal fine, invoco su di voi e sulle vostre famiglie la materna protezione della Vergine Maria, e imparto di cuore a tutti una speciale Benedizione Apostolica, che estendo volentieri agli abitanti della città e del territorio di Ivrea.

[00320-01.01] [Testo originale: Italiano]

RINUNCE E NOMINE • NOMINA DEL SOTTO-SEGRETARIO DEL PONTIFICIO CONSIGLIO PER I TESTI LEGISLATIVI

Il Santo Padre ha nominato Sotto-Segretario del Pontificio Consiglio per i Testi Legislativi il Rev.do Mons. Bernard A. Hebda, finora Aiutante di Studio presso il medesimo Organismo.

[00322-01.01]
